Region Stockholm

14

Yttrande över motion 2018:31 av Talla Alkurdi (S) om att kartlägga vårdbehovet i länet

HSN 2018-1477

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Vårdanalys och statistik
Ylva Westander

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-02-01

HSN 2018-1477

Yttrande över motion 2018:31 av Talla Alkurdi (S) om att kartlägga vårdbehovet i länet

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2018:31. I motionen föreslår Socialdemokraterna att fullmäktige ska besluta att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att kontinuerligt ta fram beräkningar över behovsindex i Stockholms läns stadsdelar/kommuner och jämföra detta mot vårdkonsumtionen.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2018:31 av Talla Alkurdi (S)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i valfrihets- och tillgänglighetsberedningen.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till regionstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Socialdemokraterna föreslår i motionen att fullmäktige ska besluta att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att kontinuerligt ta fram beräkningar över behovsindex i Stockholms läns stadsdelar/kommuner och jämföra detta mot vårdkonsumtionen.

Överväganden
Som motionären konstaterar stadgar hälso- och sjukvårdslagen att vård ska ges efter behov. Därför behöver hälso- och sjukvårdsförvaltningen kontinuerligt analysera och prognosticera befolkningens vårdbehov. Vården i Stockholms läns landsting är dock inte organiserad så att den som bor i ett visst område är begränsad till att konsumera vård i detta område; vårdvalssystemet innebär att det står var och en fritt att söka vård var hen vill. Det medför att den kartläggning av behov som ligger till grund för planeringen av vården inte behöver eller bör baseras endast på invånarnas bostadsort. Det geografiska behovsindex som tidigare beräknades i Stockholms läns landsting fyller därmed inte längre den funktion som det fyllde tidigare, när landstinget var indelat i geografiska sjukvårdsområden med politiska sjukvårdsstyrelser som ansvarade för all den sjukvård som befolkningen i respektive område konsumerade.[1]

Det dataunderlag som hälso- och sjukvårdsförvaltningen samlar in och analyserar ska kunna användas för att förbättra styrningen av vården. Vilken vård och hur mycket vård som söks och konsumeras beror på en mängd olika faktorer. Regionen har möjlighet att styra över vissa av dessa faktorer, till exempel hur vårdutbudet ser ut och hur regionens invånare informeras om detta vårdutbud. Den information som förvaltningen samlar in och analyserar bör därför inte bara säga något om befolkningens beteende utan också om orsakerna till detta beteende. I synnerhet bör informationen säga något om sådana orsaker, dvs. sådana faktorer, som regionen har kapacitet att styra över. Det riskerar att kosta mycket i förhållande till användarnyttan att ta fram information om vårdkonsumtion i relation till förväntat vårdbehov i ett geografiskt område, eftersom det ger få besked om orsakerna till och därmed lösningarna på vad som skulle kunna betraktas som en över- eller underkonsumtion av vård i ett område eller en viss typ av område.

Det innebär att hälso- och sjukvårdsförvaltningen styrs i riktning mot det mål som motionens förslag syftar till, dvs. att säkerställa att vård ges efter behov och inte efter bostadsort eller de socioekonomiska förutsättningar som hänger samman med denna. Det görs bland annat genom att ersättningen till länets husläkarmottagningar är viktad utifrån de listade patienternas Care Need Index (CNI). CNI beskriver den förväntade risken att utveckla ohälsa baserat på sju socioekonomiska faktorer och beräknas av Statistiska Centralbyrån. Ett högt CNI indikerar ett högt vårdbehov. I

[1] Se svar på skrivelse från Dag Larsson (S) om behovsindex i förhållande till vårdkonsumtion, diarienummer HSN 2018-0900, för en utförligare beskrivning av detta.

enlighet med 2019 års budget, som konstaterar att en jämlik, god tillgänglighet till vård kräver en god geografisk spridning av vårdutbudet, arbetar hälso- och sjukvårdsförvaltningen också för att säkerställa att förutsättningarna för att söka och få vård inte skiljer sig mellan olika kommuner och stadsdelar. Detta bland annat genom arbetet med primärvårdsstrategin och med översyn och utveckling av vårdvalen.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget till beslut förväntas inte få några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslaget till beslut förväntas inte få några patientsäkerhetskonsekvenser.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget till beslut förväntas inte få några konsekvenser för jämlikhet och jämställdhet i vården.

Miljökonsekvenser
Förslaget till beslut förväntas inte få några miljökonsekvenser.

Administrativa konsekvenser
Förslaget till beslut förväntas inte få några administrativa konsekvenser för vårdgivarna eller hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Margareta Tufvesson
Tf. Hälso- och sjukvårdsdirektör

Susanna Lagersten
Tf. Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Margareta Tufvesson, 2019-02-01

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Ankom
Stockholms läns landsting
2018 -11- 20
Dnr LS 2018-1191

MOTION

2018-11-20

2018:31

Motion av Talla Alkurdi (S) om att kartlägga vårdbehovet i länet

Hälso- och sjukvårdslagen slår tydligt fast att vård ska ges efter behov. För att kunna utveckla och styra vården så att den når de grupper/individer och områden med störst vårdbehov, är kunskapen om hur vårdbehoven och vårdkonsumtionen är fördelad i länet avgörande. Trots detta har hälso- och sjukvårdsförvaltningen i nuläget inget uppdrag att kartlägga och följa upp hur vårdbehoven förhåller sig till vårdkonsumtionen i olika delar av Stockholms län.

Senast hälso- och sjukvårdsförvaltning kartlade vårdbehovet i förhållande till vårdkonsumtionen var vid bokslutet år 2011. Då framkom att många stadsdelar såsom Rinkeby/Kista, Farsta och Skärholmen hade låga vårdkostnader sett till vårdbehoven hos invånarna i områdena. Detta kan tyda på en underkonsumtion av vård. Likaså visade resultatet på en förhållandevis låg vårdkonsumtion i länets södra del i förhållande till vårdbehovet.

Sedan 2011 har stora förändringar skett i hälso- och sjukvårdens organisering i länet. Ännu fler vårdmarknader med etableringsfrihet för vårdbolag har införts. Detta har avsevärt försvårat möjligheten att säkerställa att vården finns tillgänglig där behovet är som störst. Vid sidan av detta har även Framtidens hälso- och sjukvård (FHS) sjösatts där vården ska flytta från akutsjukhusen till primärvården eller den öppna specialistvården. När så pass genomgripande förändringar av vården sker, är det viktigare än någonsin att säkerställa att vårdens organisering inte missgynnar stora grupper eller områden.

Vi Socialdemokrater hoppas att alla partier i landstinget ska kunna enas om principen om vård efter behov. Därför menar vi att Hälso- och sjukvårdsförvaltningen på nytt bör ges i uppdrag att kontinuerligt ta fram beräkningar kring behovsindex i Stockholms läns stadsdelar/kommuner och jämföra detta mot vårdkonsumtionen.

Med anledning av ovanstående föreslår Socialdemokraterna fullmäktige besluta:

att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att kontinuerligt ta fram beräkningar över behovsindex i Stockholms läns stadsdelar/kommuner och jämföra detta mot vårdkonsumtionen.

Talla Alkurdi (S)